

Aan

Staatsecretaris
cc Minister

nota

Beslisnota Voorhang Regeling stimulering schoon en
emissieloos bouwen voor medeoverheden

TER BESLISSING

Datum

7 februari 2024

Onze referentie

IENW/BSK-2024/30901

Opgesteld door

HBJZ

Beslistermijn

13 februari 2024

Bijlage(n)

5

Aanleiding

Op 30 oktober 2023 hebben de Rijksoverheid, medeoverheden en sectorpartijen het Convenant Schoon en Emissieloos Bouwen (SEB) ondertekend.¹ Onderdeel van de afspraken in het convenant is dat deelnemende medeoverheden ondersteund worden door de Rijksoverheid.² In juni 2023 heeft u ingestemd hier € 180 mln. aan stikstofmiddelen voor vrij te maken³ en beschikbaar te stellen via een Specifieke Uitkering (SPUK).⁴ Met deze middelen wordt een goede start gemaakt om de medeoverheden te ondersteunen.

De nu voorliggende regeling is in nauwe consultatie met de medeoverheden en de bouwsector verder uitgewerkt. Dit heeft geresulteerd in de bijgevoegde 'Ontwerpregeling stimulering schoon en emissieloos bouwen voor medeoverheden' (*bijlage 1*). De hierin verwerkte aanpak kan op brede steun rekenen. Op grond van artikel 7, vierde lid, van de Wet Mobiliteitsfonds dient deze ontwerpregeling voorgehangen te worden bij de Tweede Kamer voordat deze wordt vastgesteld. De betrokken brief is ter ondertekening bijgevoegd (*bijlage 2*).

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd:

1. in te stemmen met de ontwerpregeling;
2. akkoord te gaan met verzending aan de Tweede Kamer in het kader van de voorhangprocedure en daartoe de brief aan de Kamer te ondertekenen.

Kernpunten

- De ontwerpregeling regelt dat medeoverheden (gemeenten, provincies, waterschappen) die deelnemen aan het convenant SEB een rijksbijdrage kunnen aanvragen voor door hen aanbestede bouwwerkzaamheden waar emissieloos materieel wordt ingezet ten behoeve van aanleg, verbetering, beheer en onderhoud en bediening van infrastructuur als bedoeld in de Wet Mobiliteitsfonds, die door de aanvrager wordt beheerd.
- De uitkering is een tegemoetkoming in de meerkosten waar medeoverheden door het eisen van deze inzet mee te maken krijgen.

¹ Convenant Schoon en Emissieloos Bouwen (Stcrt. 2023, 31167).

² Artikel 5, vijfde lid van het Convenant Schoon en Emissieloos Bouwen.

³ Zie IENW/BSK-2023/67329.

⁴ *Kamerstukken II 2023/24, 31209, nr. 246* (Kamerbrief van 27 november 2023).

- Er wordt gewerkt met jaarlijkse individuele uitkeringsplafonds per medeoverheid. Dit biedt zekerheid voor medeoverheden bij aanbestedingen dat er daadwerkelijk budget beschikbaar is.
- Om een aanvraag voor een rijksbijdrage te doen, dient de medeoverheid een inzetplan emissieloos materieel in voor een specifieke bouwwerkzaamheid. Het inzetplan is een opgave van de voor de bouwwerkzaamheid in te zetten emissieloze bouwmachines en het aantal inzetdagen, volgens een eenvoudig (digitaal) invulformulier.
- De hoogte van de uitkering kan in de loop der tijd op basis van evaluatie worden bijgesteld, om de regeling zo effectief mogelijk te houden.

Datum

7 februari 2024

Onze referentie

IENW/BSK-2024/30901

Opgesteld door

Prog.dir. Duurzame Mobiliteit

Aan

Staatsecretaris

Bijlage(n)

5

Krachtenveld

De ontwerpregeling is in nauwe samenspraak met RVO, de beoogd uitvoerder van de regeling opgesteld. Intern is afgestemd met FIB en FEZ. BZK heeft vanuit haar verantwoordelijkheid voor specifieke uitkeringen akkoord gegeven op de regeling. De vormgeving is in meerdere stakeholder sessies besproken met vertegenwoordigers van individuele gemeenten, provincies en waterschappen, en met de koepels van de medeoverheden (VNG, UvW en IPO) (*bijlage 4*). Daarnaast is de aanpak van deze regeling voorgelegd in de SEB-bijeenkomsten met de sector. Voor de onderbouwing van de regeling is tevens gebruik gemaakt van onderzoek van onderzoeksbureaus Decisio⁵ en het Economisch Instituut voor de Bouw (EIB)⁶. De aanpak kan op brede steun rekenen.

Toelichting

Achtergrond

Het toepassen van de emissie-eisen uit het convenant en de routekaart SEB kan leiden tot hogere projectkosten voor medeoverheden.⁷ De aanbestedende rijksdiensten (RWS, ProRail en RVB) hebben hier eveneens mee te maken en krijgen daar financiële ondersteuning voor van de Rijksoverheid.

Politieke context

Onlangs is de Kamer geïnformeerd⁸ over het convenant Schoon en Emissieloos Bouwen (SEB) en bijbehorende routekaart. Op 30 oktober heeft u het convenant samen met marktpartijen en medeoverheden ondertekend.

De 'Ontwerpregeling stimulering schoon en emissieloos bouwen voor medeoverheden' is een belangrijk onderdeel van het programma SEB omdat het medeoverheden ondersteunt in de transitie zoals vastgelegd in het convenant. Ook stimuleert het medeoverheden die nog niet deelnemen aan het convenant om dat wel te gaan doen. Medeoverheden zijn cruciaal voor het succes van het convenant SEB. Het zijn belangrijke opdrachtgevers voor bouwwerkzaamheden, de aanbestedingen hiervoor bedragen bijna 8,5 miljard euro per jaar.⁹

⁵ Decisio (2023) Uitkeringshoogte SPUK SEB.

⁶ EIB (2023) Schoon en emissieloos bouwen. Marktanalyse aanbestedingen decentrale overheden.

⁷ TNO (2023) Inschatting meerkosten programma Schoon en Emissieloos Bouwen voor mobiele werktuigen, bouwtransport en kustlijn zorg en vaargeulonderhoud inclusief periode na 2030.

⁸ *Kamerstukken II 2023/24*, 31209, nr. 246 (Kamerbrief 27 november 2023).

⁹ EIB (2023), *ibidem*.

Financiële overwegingen

Het beschikbare budget voor deze regeling bedraagt nu in totaal €180 miljoen inclusief btw. Daarvan is 6% gereserveerd voor uitvoeringskosten van de regeling door RVO. Tijdens het eerste ondertekeningsmoment hebben 45 medeoverheden zich aan het convenant verbonden.¹⁰ Het totale budget is voor 2024 daarom € 18.000.000, namelijk €400.000 budgetreservering x 45 medeoverheden die het convenant per 30 oktober 2023 hebben ondertekend. Er staat voor 2024 20 mln. op het Mobiliteitsfonds voor deze regeling gereserveerd. Medeoverheden die op een later moment het convenant ondertekenen krijgen daaropvolgende jaar eveneens een jaarlijks individueel uitkeringsplafond, dit stimuleert overheden om deel te gaan nemen aan het convenant. Indien het totale rijksbijdrage plafond voor deze regeling in verhouding tot het aantal deelnemende medeoverheden aan het convenant Schoon en Emissieloos Bouwen op 20 augustus 2024 het toelaat, zal per deelnemende medeoverheid het jaarlijks individueel uitkeringsplafond voor 2025 op € 1.000.000,- worden vastgesteld. Indien een reservering niet of deels benut wordt, worden de overgebleven middelen doorgeschoven naar het volgende jaar en kunnen dan weer gebruikt worden voor andere medeoverheden. Dit is mogelijk omdat de middelen op het Mobiliteitsfonds staan.

Juridische overwegingen

Op grond van de regeling kan een rijksbijdrage worden verstrekt aan medeoverheden. Dit kunnen gemeenten, provincies en waterschappen zijn. Voor gemeentes en provincies betreft dit een specifieke uitkering, voor waterschappen betreft dit een subsidie. In de regeling is de uitwerking voor alle medeoverheden zoveel mogelijk gelijk gehouden.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Bijlagen

Volgnr.	Naam
1	Ontwerpregeling stimulering schoon en emissieloos bouwen voor medeoverheden
2	Brief aan Tweede Kamer i.v.m. starten voorhangprocedure
3	Beleidskompas
4	Verslag Stakeholderbijeenkomsten SPUK SEB
5	Risicoanalyse RVO en toegepaste mitigerende maatregelen

Leeswijzer bij onderliggende beslisnota's

Datum	Naam beslisnota	Toelichting

¹⁰ Alle 12 provincies, alle 21 waterschappen en vooralsnog 12 gemeenten.

Datum

7 februari 2024

Onze referentie

IENW/BSK-2024/30901

Opgesteld door

Prog.dir. Duurzame Mobiliteit

Aan

Staatsecretaris

Bijlage(n)

5

25 januari 2024	Beslisnota Voorhang Regeling stimulering schoon en emissieloos bouwen voor medeoverheden	De nu voorliggende beslisnota

Datum

7 februari 2024

Onze referentie

IENW/BSK-2024/30901

Opgesteld door

Prog.dir. Duurzame Mobiliteit

Aan

Staatsecretaris

Bijlage(n)

5